

การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ
เชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู
Curriculum Development for Enhancing Integrative Elementary
Education Competency-Based Learning Instruction
for Pre-Service Teachers

แฝงกมล เพชรเกลี้ยง¹

Fangkamol Phetkliang¹

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง²

Poranat kitroongrueng²

Received: February 19, 2026 Revised: May 18, 2026 Accepted: May 19, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู และ 2) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรดังกล่าว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มเป้าหมายรวม 29 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ อาจารย์ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญด้านกรอบสมรรถนะ ผู้บริหารเขตพื้นที่ ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประถมศึกษา และนักศึกษาครู ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และมีผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตรจำนวน 7 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ ประเด็นสนทนากลุ่ม และแบบประเมินหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร พบว่า สมรรถนะครูประถมศึกษาประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการและพัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการห้องเรียน การวิจัย การพัฒนาผู้เรียน ภาษาและเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้ ขณะที่สมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน การใช้สื่อและนวัตกรรม การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและการสอนแบบบูรณาการ จนได้กรอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษา จำนวน 7 องค์ประกอบ และนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร 2) ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใช้เวลา

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹ Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² Faculty of Education, Silpakorn University

¹ Corresponding author Email: pun040thailand@gmail.com

อบรม 78 ชั่วโมง รวม 14 วัน ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.36$) และความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.36$)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, สมรรถนะครู, การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ, การเรียนรู้เชิงบูรณาการ

Abstract

This research aimed to: 1) investigate and analyze baseline information for the design and development of a curriculum to enhance integrated competency-based learning management competencies among pre-service primary school teachers; and 2) develop and evaluate the quality of the proposed curriculum. The study employed Research and Development (R&D) methodology. The target group consisted of 29 participants, including administrators from the Faculty of Education, teacher educators, competency framework experts, educational service area administrators, educational supervisors, school administrators, primary school teachers, and pre-service teachers. All participants were selected through purposive sampling. In addition, seven experts were invited to evaluate the developed curriculum. The research instruments included a document analysis form, interview protocols, focus group discussion guidelines, and a curriculum evaluation form. The findings revealed that: (1) the needs analysis for curriculum design and development indicated that primary school teacher competencies comprised ten dimensions: self-management and professional development, collaboration, adaptability, ethics and professional conduct, learning management, classroom management, research competency, learner development, language and technology competency, and knowledge transfer. General learning management competency consisted of five components: integrated learning design, learner-centered instructional management, the use of instructional media and innovation, learning environment management, and assessment and evaluation. These findings were synthesized with the concepts of competency-based learning and integrated instruction, resulting in a framework of integrated competency-based learning management competency for pre-service primary school teachers consisting of seven components, which served as the foundation for curriculum development. (2) The developed curriculum comprised 78 training hours delivered over 14 days. The overall appropriateness of the curriculum was evaluated at a high level ($M = 4.37$, $SD = 0.36$), and its feasibility for implementation was also rated at a high level ($M = 4.37$, $SD = 0.36$).

Keywords: curriculum development, teacher competency, competency-based education, integrated learning

บทนำ

นับตั้งแต่การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนภายหลังปี ค.ศ. 2015 ซึ่งนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ช่วงปี พ.ศ. 2558–2573 ได้สะท้อนทิศทางสำคัญของประชาคมโลกในการยกระดับคุณภาพชีวิตผ่านการพัฒนาเชิงระบบ โดยเฉพาะ SDG เป้าหมายที่ 4 ที่มุ่งเน้นการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564ก) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ทั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่มุ่งพัฒนาคนให้มีสมรรถนะรองรับโลกอนาคต ผ่านการยกระดับและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566; OECD, 2019) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลลัพธ์การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทุนมนุษย์ ยังพบข้อท้าทายทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาผู้เรียนเชิงคุณลักษณะ โดยผลการประเมินระดับชาติ (NT และ O-NET) ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และสะท้อนช่องว่างระหว่างความรู้เชิงเนื้อหา กับความสามารถในการประยุกต์ใช้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) สถานการณ์ดังกล่าวนำไปสู่การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ “การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ” ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ เพื่อปฏิบัติงานและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562; OECD, 2019) การขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะให้เกิดผลในทางปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยครูเป็นกลไกสำคัญ โดยเฉพาะครูประถมศึกษาซึ่งมีบทบาทโดยตรงต่อการวางรากฐานการเรียนรู้แบบองค์รวมของผู้เรียน (Singh, 2010) ส่งผลให้สถาบันผลิตครูต้องเร่งพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูให้สอดคล้องกับแนวทางฐานสมรรถนะ ทั้งนี้ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ได้กำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรต้องยึดผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นฐาน เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะ จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างตรวจสอบได้ (ประกาศมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา, 2565) ในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งมีพันธกิจหลักในการผลิตครู คณะครุศาสตร์จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูให้สอดคล้องกับทิศทางการศึกษาฐานสมรรถนะ

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์สภาพหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตยังไม่ปรากฏกลไกการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการอย่างชัดเจน ขณะที่ผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564ข) ยังสะท้อนว่า ครูและนักศึกษาครูไทยจำนวนมากยังขาดความเข้าใจในการออกแบบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ และยังให้ความสำคัญกับการสอนเนื้อหาเป็นหลักมากกว่าการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้จริง นอกจากนี้ จากการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของนักศึกษาครูประถมศึกษา รวมทั้งข้อมูลจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า นักศึกษาครูส่วนใหญ่ยังประสบข้อจำกัดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงสมรรถนะเป้าหมายกับสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลให้มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังพบว่านักศึกษาครูจำนวนมากยังคงคุ้นชินกับการจัดการเรียนรู้แบบ

เน้นเนื้อหาและการถ่ายทอดความรู้ มากกว่าการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ ข้อมูลจากการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ยังสะท้อนว่า นักศึกษาครูบางส่วนยังขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning การใช้คำถามกระตุ้นการคิด การบูรณาการข้ามศาสตร์ การเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึง การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นช่องว่าง สำคัญระหว่างนโยบายการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับสมรรถนะเชิงปฏิบัติของนักศึกษาครูในบริบทจริง ของการจัดการเรียนรู้อัตระดับประถมศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ประกอบกับบทบาทของผู้วิจัยในกระบวนการผลิตและพัฒนา นักศึกษาครู ประถมศึกษา และการพิจารณาสภาพหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ที่ยังไม่ปรากฏกลไก การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อัตระดับประถมศึกษาอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อัตระดับประถมศึกษาเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับ นักศึกษาครู ในลักษณะหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญ และทักษะเชิงปฏิบัติให้สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้อัตระดับ ประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาในระยะต่อไป (Beach, 1970; Good, 1973; ฌันท ชาติทอง, 2550)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้อัตระดับประถมศึกษาเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อัตระดับ ประถมศึกษาเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้อัตระดับประถมศึกษาเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู
 - 1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการ จัดการเรียนรู้ อาจารย์สาขาวิชาการประถมศึกษา ผู้จัดทำกรอบสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประถมศึกษา และนักศึกษาครูสาขาวิชา การประถมศึกษา จำนวน 29 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้อัตระดับ ประถมศึกษา และการผลิตครู
2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อัตระดับ สมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา (ร่าง) หลักสูตร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการประถมศึกษา ด้านการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษา การวิจัย หรือการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคำนึงถึงหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัยแก่ผู้เข้าร่วมก่อนการเก็บข้อมูล ผู้เข้าร่วมการวิจัยเข้าร่วมโดยสมัครใจ และข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ โดยนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมโดยไม่เปิดเผยข้อมูลที่สามารถระบุตัวตนได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยความซื่อสัตย์ทางวิชาการ และนำเสนอผลการวิจัยตามข้อเท็จจริงเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1.1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 1.2) แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 1.3) แบบสัมภาษณ์ นักศึกษาครูสาขาวิชาการประถมศึกษา 1.4) แบบประเมินรับรอง

2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 2.1) ประเด็นการสนทนากลุ่มพิจารณาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู 2.2) แบบประเมิน (ร่าง) หลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย (1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรผลิตครู การพัฒนาหลักสูตร สมรรถนะครู การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (2) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และ (3) สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดสมรรถนะครู ประถมศึกษาและองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับใช้ในการพัฒนา (ร่าง) หลักสูตร จากนั้นนำ (ร่าง) หลักสูตรและองค์ประกอบสมรรถนะให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและรับรองเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($IOC = 0.85$) และแบบสัมภาษณ์นักศึกษาครูสาขาวิชาการประถมศึกษา ($IOC = 0.82$) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรม IBM SPSS Statistics โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู โดยใช้ผลการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและกรอบสมรรถนะครูประถมศึกษาที่ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นตรวจสอบคุณภาพและประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) หลักสูตรด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมกับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน การประถมศึกษา การพัฒนาสมรรถนะครู การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผล ก่อนนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน (ร่าง) หลักสูตร ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.93 เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรม IBM SPSS Statistics โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า

(1) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการปฏิบัติจริง ส่งผลให้ครูประถมศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่บูรณาการข้ามศาสตร์ พร้อมทั้งใช้สื่อ เทคโนโลยี และการวัดประเมินผลตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสมอย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์หลักสูตรครูศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการของนักศึกษาครูยังขาดความเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรม Active Learning การใช้สื่อและเทคโนโลยี และการประเมินสมรรถนะผู้เรียน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังชี้ให้เห็นว่า แนวคิดการออกแบบหลักสูตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes-Based) การออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) และการจัดหลักสูตรในรูปแบบโมดูล มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู เนื่องจากเอื้อต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการอย่างเป็นระบบ จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

(2) จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ ได้ให้ข้อมูลมีมุมมองเชิงนโยบายและเชิงระบบต่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาครู โดยเห็นว่าสมรรถนะครูประถมศึกษาทั้ง 9 สมรรถนะมีความครอบคลุมในระดับหนึ่ง แต่ควรเพิ่มเติมสมรรถนะที่ตอบสนองต่อบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21

โดยเฉพาะสมรรถนะด้านดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ การรู้เท่าทันข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทาง การสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการ และความร่วมมือกับชุมชน ในมิติของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารเสนอให้เสริมองค์ประกอบด้านการออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล การใช้ AI และ Learning Analytics การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสุขภาวะ และการประเมินตามสภาพจริง ทั้งนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่เน้นย้ำว่าหลักสูตรผลิตครูควรปรับสู่รูปแบบฐานสมรรถนะแบบโมดูล เน้นการปฏิบัติจริง และมีความก้าวหน้าเชิงลำดับ (Spiral Progression) พร้อมทั้งเสนอให้ PLC และ Coaching เป็นกลไกหลักในการพัฒนานักศึกษาครู อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการจัดการเรียนรู้สะท้อนมุมมองเชิงวิชาการและเชิงกระบวนการสอน โดยผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าประเด็นสำคัญที่สุดคือการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาครูในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างแท้จริง อาจารย์ส่วนใหญ่เสนอให้เพิ่มเติมสมรรถนะด้าน Design Thinking, Differentiated Instruction, Universal Design for Learning (UDL) และ AI Literacy รวมทั้งเสนอให้ขยายองค์ประกอบด้านการใช้ Learning Analytics และการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ในด้านแนวทางพัฒนา ผู้ให้ข้อมูลเน้นวิธีการที่อิงการปฏิบัติ (Practice-Based Teacher Education) เช่น Teaching Rehearsal, Video Reflection, Microteaching และ Lesson Study โดยมีข้อสังเกตสำคัญว่านักศึกษาครูจำนวนไม่น้อย “เขียนแผนได้ แต่จัดการเรียนรู้จริงยังไม่คล่อง” จึงควรเพิ่มประสบการณ์ฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบ กลุ่มอาจารย์สาขาวิชาการประถมศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับ “บริบทเด็กประถม” อย่างชัดเจน โดยเสนอให้เพิ่มเติมสมรรถนะด้าน Inclusive Education การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลาย การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (SEL) การสื่อสารกับผู้ปกครอง และการสอนในบริบทห้องเรียนคละชั้น (Multigrade Teaching) ในด้านองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลเน้นการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก การบูรณาการหลักสูตรกับบริบทท้องถิ่น และการประเมินตามสภาพจริง ทั้งนี้แนวทางพัฒนาที่ได้รับการเสนอมาก ได้แก่ Clinical Practice, PLC ระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียน และระบบ Coaching รายบุคคล ซึ่งสะท้อนความต้องการให้การผลิตครูเชื่อมโยงกับบริบทโรงเรียนประถมศึกษาอย่างใกล้ชิด กลุ่มผู้จัดทำกรอบสมรรถนะผู้เรียน (ระดับนโยบาย) ผู้ให้ข้อมูลในระดับนโยบายให้มุมมองเชิงโครงสร้างระบบ โดยเห็นว่ากรอบสมรรถนะครูควรสอดคล้องกับกรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับชาติ และควรมุ่งพัฒนาสมรรถนะเชิงอนาคต (Future Literacy) การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) และความเป็นพลเมือง ในด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลเน้นความสำคัญของ Competency Progression การออกแบบภาระงานสมรรถนะ (Authentic Tasks) และการประเมินเชิงสมรรถนะที่มีความเที่ยงตรง ทั้งนี้ มีข้อเสนอสำคัญว่าการพัฒนาหลักสูตรผลิตครูควรดำเนินการในลักษณะ “การปฏิรูประบบทั้งระบบ (Whole-system Reform)” มิใช่เพียงการปรับรายวิชา กลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่สะท้อนมุมมองเชิงการใช้บัณฑิตในระบบจริง โดยเน้นว่าครูบรรจุใหม่ควรมีความพร้อมในการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะความสามารถในการจัดการชั้นเรียน การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ให้ข้อสังเกตสำคัญว่า บัณฑิตครูจำนวนหนึ่ง “มีความรู้เชิงทฤษฎีดี แต่ทักษะปฏิบัติยังไม่เข้มข้น” จึงเสนอให้หลักสูตรเพิ่มชั่วโมงฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พัฒนาระบบครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกในโรงเรียนที่มีบริบทหลากหลาย กลุ่มศึกษานิเทศก์ ได้ให้มุมมองเชิงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเสนอให้เพิ่มเติมสมรรถนะด้าน Coaching Literacy การใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Data-informed Instruction) และระบบการช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล (RTI) ในด้านข้อจำกัด ศึกษานิเทศก์สะท้อนว่าครูจำนวนมากยัง

สับสนุนในการใช้เกณฑ์ประเมินฐานสมรรถนะ (Rubrics) และยังขาดทักษะการออกแบบการเรียนรู้เชิงลึก ดังนั้น จึงเสนอให้ใช้ Lesson Study การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการใช้วิธีโอเสท่อนคิดเป็นกลไกพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนความต้องการเชิงปฏิบัติของโรงเรียน โดยระบุว่าบัณฑิตครูที่พึงประสงค์ควรมีความสามารถในการบริหารจัดการชั้นเรียนจริง สื่อสารกับผู้ปกครองได้ ทำงานเอกสารได้ และสามารถปรับตัวกับบริบทโรงเรียนได้รวดเร็ว แม้ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมีความเหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านภาระงานครูและความพร้อมของโรงเรียน ดังนั้น จึงเสนอให้หลักสูตรผลิตครูเพิ่มการฝึกสถานการณ์จริง (Authentic School Immersion) และพัฒนาระบบพี่เลี้ยงในโรงเรียนให้เข้มแข็ง กลุ่มครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานหน้างานให้ข้อมูลเชิงประสบการณ์จริง โดยเน้นความจำเป็นของสมรรถนะด้านการเอาตัวรอดในชั้นเรียน (Classroom Survival Skills) การทำงานร่วมกับผู้ปกครอง การส่งเสริม SEL และการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง ครูสะท้อนปัญหาสำคัญ ได้แก่ เวลาเตรียมการสอนไม่เพียงพอ เครื่องมือประเมินฐานสมรรถนะมีความซับซ้อน และความแตกต่างของผู้เรียนในห้องเรียนสูง ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลเสนอว่าหลักสูตรผลิตครูควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง การสอนการเขียนแผนที่ใช้ได้จริงในโรงเรียน และการจัดเตรียมคลังสื่อที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาครูประถมศึกษา ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในระดับหนึ่ง โดยรับรู้ว่าเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มากกว่าการเน้นการท่องจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีสูง โดยเฉพาะผู้ที่มิประสบการณฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู มีความเข้าใจเชิงลึกและสามารถอธิบายความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะได้ชัดเจนกว่านักศึกษาชั้นปีต้น อย่างไรก็ตาม ยังพบว่านักศึกษาบางส่วนมีความเข้าใจในเชิงแนวคิด แต่ยังคงขาดความมั่นใจในการนำไปสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ในส่วนของลักษณะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการในระดับประถมศึกษาในปัจจุบันอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากการจัดการเรียนรู้แบบเน้นเนื้อหาไปสู่การเน้นสมรรถนะ โดยพบว่าบางสถานศึกษาเริ่มมีการนำแนวทาง Active Learning การบูรณาการกลุ่มสาระ และการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในบางห้องเรียนยังคงยึดรูปแบบเดิม การวัดและประเมินผลยังเน้นข้อสอบเป็นหลัก ตลอดจนความแตกต่างด้านความพร้อมของครูและสถานศึกษา ส่งผลให้การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ ด้านที่ควรมีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ จากมุมมองของนักศึกษาครู พบว่าการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการในระดับประถมศึกษาควรครอบคลุมหลายมิติที่สำคัญ ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การส่งเสริมทักษะชีวิตและการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (SEL) การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Inclusive Education) ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ทั้งนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เน้นย้ำว่าการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะควรมุ่งให้ผู้เรียน “ลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ และนำไปใช้ได้จริง” ในด้านวิธีการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู พบว่า

นักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการควรเน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Practice-Based) เป็นสำคัญ โดยแนวทางที่ได้รับการเสนอมาก ได้แก่ การเพิ่มโอกาสฝึกปฏิบัติในโรงเรียนจริง การจัดกิจกรรม Microteaching การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การได้รับคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) การทำ Lesson Study และการใช้วิดีโอสะท้อนคิด (Video Reflection) นอกจากนี้ นักศึกษาบางส่วนเสนอให้มีห้องปฏิบัติการสอนจำลอง (Teaching Laboratory) เพื่อช่วยเสริมสร้างความมั่นใจก่อนออกฝึกสอนจริง สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ด้านเทคนิค วิธีการ หรือกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในระดับห้องเรียน ผู้ให้ข้อมูลเสนอเทคนิคและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) การใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ (Gamification) การตั้งคำถามปลายเปิด การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การใช้ Learning Stations และ Differentiated Instruction รวมทั้งการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีประสบการณ์ฝึกสอนยังเน้นความสำคัญของการใช้ Rubrics การสะท้อนคิด (Reflection) และการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกควบคู่กัน ด้านระดับความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง ผลการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาครูทุกคนเห็นพ้องกันว่าตนเองมีความจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการในระดับมากถึงมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่ายังขาดประสบการณ์จริงในชั้นเรียน ยังไม่มั่นใจในการออกแบบและประเมินสมรรถนะของผู้เรียน และต้องการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่การปฏิบัติงานในวิชาชีพครูอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่อยู่ระหว่างการฝึกสอนสะท้อนความต้องการพัฒนาอย่างเข้มข้นมากกว่านักศึกษาชั้นปีต้น และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรผลิตครูหลายประการ ได้แก่ การเพิ่มชั่วโมงฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา การจัดให้มีตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ได้จริงในโรงเรียน การพัฒนาระบบครูพี่เลี้ยงให้มีความเข้มแข็ง การจัดตั้งห้องปฏิบัติการสอนจำลอง ตลอดจนการลดภาระงานเอกสารที่ไม่จำเป็นของครู เพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยสรุปแล้วนักศึกษาคูประถมศึกษามีการรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการในระดับค่อนข้างสูง แต่ยังมีความต้องการการพัฒนาเชิงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประสบการณ์จริงในชั้นเรียน การโค้ชจากครูพี่เลี้ยง และการใช้เครื่องมือประเมินฐานสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนความจำเป็นในการออกแบบหลักสูตรผลิตครูที่เน้น Practice-Based, Coaching และ PLC เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานักศึกษาครูในอนาคต

2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาคู ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรถูกพัฒนาขึ้นจากองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาทั้ง 8 ด้าน และนำ (ร่าง) หลักสูตรเข้าที่ประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus group) พิจารณา (ร่าง) หลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน หลังการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ จัดกิจกรรมอบรมตามหลักสูตร ใช้เวลา 78 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 14 วัน กำหนดกรอบเนื้อหาตามหลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น 7 โมดูลการเรียนรู้ ประกอบด้วย โมดูลที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ โมดูลที่ 2 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โมดูลที่ 3 รูปแบบ วิธีการ เทคนิคและการออกแบบ

การจัดการเรียนรู้ฐานเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา โมดูลที่ 4 สื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา โมดูลที่ 5 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ โมดูลที่ 6 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา 6 ชั่วโมง และโมดูลที่ 7 การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา 42 ชั่วโมง การประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน จะแบ่งเป็นการประเมิน 2 ส่วน คือ ความเหมาะสมของหลักสูตร และความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและโมดูลการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.36$) และความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรและโมดูลการเรียนรู้ไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.36$) และเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความเป็นมาของหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.36$, $SD = 0.63$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.36$, $SD = 0.63$) แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านความเป็นมาของหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านความเป็นมาของหลักสูตร	4.36	0.63	มาก	4.36	0.63	มาก
แสดงถึงปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร	4.29	0.76	มาก	4.29	0.76	มาก
มีหลักการและเหตุผลแสดงแนวคิดชัดเจน	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

ด้านหลักการของหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.10$, $SD = 0.71$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.14$, $SD = 0.69$) แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านหลักการของหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านหลักการของหลักสูตร	4.10	0.71	มาก	4.14	0.69	มาก
สอดคล้องกับความเป็นมาของหลักสูตร	4.14	0.69	มาก	4.14	0.69	มาก
เป็นรูปธรรมสามารถใช้กำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร	4.00	0.82	มาก	4.14	0.69	มาก
มีจุดเน้นที่ชัดเจนและสะท้อนภาพรวมของหลักสูตร	4.14	0.69	มาก	4.14	0.69	มาก

ด้านจุดมุ่งหมาย ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30$, $SD = 0.40$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.30$, $SD = 0.40$) แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านจุดมุ่งหมาย

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านจุดมุ่งหมาย	4.30	0.40	มาก	4.30	0.40	มาก
สอดคล้องตามความเป็นมาของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
ชัดเจนสามารถวัดผลได้	4.14	0.38	มาก	4.14	0.38	มาก

ด้านระยะเวลาการจัดการอบรมตามหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.14$, $SD = 0.28$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.14$, $SD = 0.28$) แสดงผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านระยะเวลาการจัดการอบรมตามหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านระยะเวลาการจัดการอบรมตามหลักสูตร	4.14	0.28	มาก	4.14	0.28	มาก
สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.14	0.38	มาก	4.14	0.38	มาก
สอดคล้องตามโครงสร้างเนื้อหา	3.86	0.38	มาก	3.86	0.38	มาก
เหมาะสมตามปริมาณเนื้อหา	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
เหมาะสมระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติ	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก

ด้านโครงสร้างเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติการตามหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.32$, $SD = 0.28$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.32$, $SD = 0.28$) แสดงผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านโครงสร้างเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติการตามหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านโครงสร้างเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติการตามหลักสูตร	4.32	0.28	มาก	4.32	0.28	มาก
ตรงตามจุดมุ่งหมายหลักสูตร	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
จัดโครงสร้างเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ	4.14	0.38	มาก	4.14	0.38	มาก
จัดโครงสร้างการฝึกปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับเนื้อหา	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
ชัดเจนนำไปจัดอบรมได้จริง	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก

ด้านแนวทางการอบรมตามหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.11$, $SD = 0.32$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.11$, $SD = 0.32$) แสดงผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านแนวทางการอบรมตามหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านแนวทางการอบรมตามหลักสูตร	4.11	0.32	มาก	4.11	0.32	มาก
สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.00	0.58	มาก	4.00	0.58	มาก
ตรงตามหลักการของหลักสูตร	4.00	0.58	มาก	4.00	0.58	มาก
ตรงตามโครงสร้างเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติ	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
แนวทางการจัดการอบรมเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้	4.14	0.69	มาก	4.14	0.69	มาก
สามารถดำเนินการจัดการอบรมได้จริง	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก

ด้านสื่อประกอบการอบรม ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = 0.53$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = 0.53$) แสดงผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านสื่อประกอบการอบรม

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านแนวทางการอบรมตามหลักสูตร	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
สอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติ	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
มีความเป็นรูปธรรมสามารถช่วยขยายประสบการณ์	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

ด้านแนวทางการวัดและประเมินผลการอบรมตามหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = 0.24$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.43$, $SD = 0.24$) แสดงผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา สำหรับนักศึกษาครู ด้านแนวทางการวัดและประเมินผลการอบรมตามหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ด้านแนวทางการวัดและประเมินผลการอบรมตามหลักสูตร	4.43	0.24	มาก	4.43	0.24	มาก
ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
เหมาะสมกับการวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
สามารถดำเนินการได้จริง	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก

โมดูลที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50$, $SD = 0.50$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50$, $SD = 0.50$) แสดงผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ

โมดูลที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมระดับความเป็นไปได้					
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
โมดูลที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ	4.50	0.50	มากที่สุด	4.50	0.50	มากที่สุด
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.14	0.69	มาก	4.14	0.69	มาก
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

โมดูลที่ 2 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.45$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$, $SD = 0.50$) แสดงผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ

โมดูลที่ 2 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
โมดูลที่ 2 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ	4.37	0.45	มาก	4.37	0.45	มาก
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.14	0.69	มาก	4.14	0.69	มาก
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

โมดูลที่ 3 รูปแบบ วิธีการ เทคนิคและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.29$, $SD = 0.43$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.29$, $SD = 0.43$) แสดงผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ
โมดูลที่ 3 รูปแบบ วิธีการ เทคนิคและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานเชิงบูรณาการระดับ
ประถมศึกษา

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
โมดูลที่ 3 รูปแบบ วิธีการ เทคนิคและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา	4.29	0.43	มาก	4.29	0.43	มาก
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.14	0.69	มาก	4.14	0.69	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม	4.14	0.38	มาก	4.14	0.38	มาก

โมดูลที่ 4 สื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.40$, $SD = 0.20$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.40$, $SD = 0.20$) แสดงผลดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ
โมดูลที่ 4 สื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
โมดูลที่ 4 สื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา	4.40	0.20	มาก	4.40	0.20	มาก
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรูปธรรม	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

โมดูลที่ 5 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.50$, $SD = 0.20$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.40$, $SD = 0.20$) แสดงผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ
โมดูลที่ 5 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมระดับความเป็นไปได้					
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
โมดูลที่ 5 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ	4.50	0.20	มากที่สุด	4.50	0.20	มากที่สุด
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

โมดูลที่ 6 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.20$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = 0.20$) แสดงผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ
โมดูลที่ 6 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา

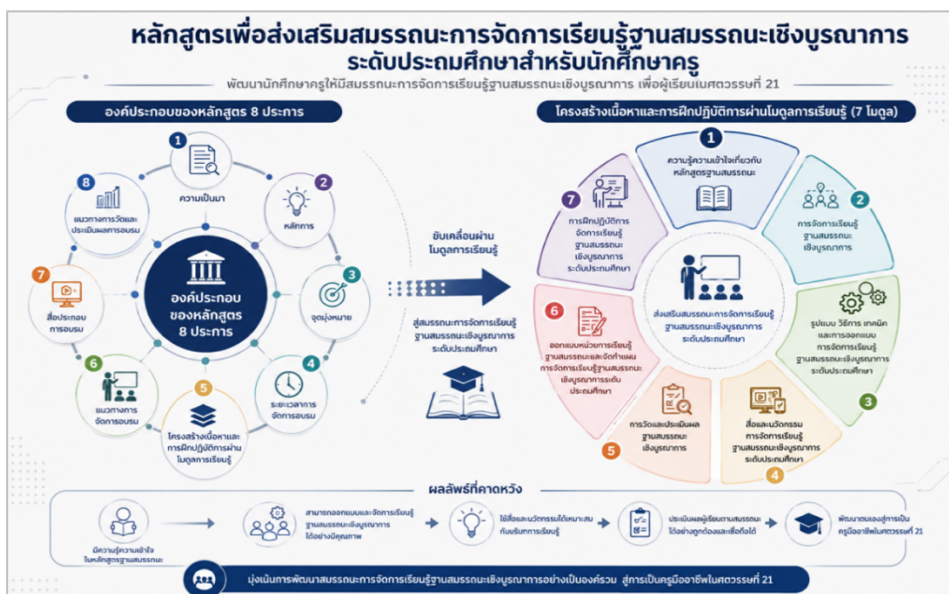
รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
โมดูลที่ 6 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา	4.70	0.20	มากที่สุด	4.70	0.20	มากที่สุด
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

โมดูลที่ 7 การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา ผลการประเมินพบว่า ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.23$, $SD = 0.27$) ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($M = 4.23$, $SD = 0.27$) แสดงผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการฯ
โมดูลที่ 7 การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		ระดับความเป็นไปได้	
	M		SD	
	ผล		ผล	
โมดูลที่ 7 การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา	4.23	0.27	มาก	4.23 0.27 มาก
วัตถุประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.29	0.49	มาก	4.29 0.49 มาก
เนื้อหาสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	4.14	0.69	มาก	4.14 0.69 มาก
กิจกรรมปฏิบัติการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของโมดูล	4.14	0.38	มาก	4.14 0.38 มาก
กิจกรรมปฏิบัติการมีความน่าสนใจและมีความทันสมัย	4.29	0.49	มาก	4.29 0.49 มาก
กิจกรรมปฏิบัติการเหมาะสมและ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม	4.29	0.76	มาก	4.29 0.76 มาก

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ดังภาพที่ 1 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาความต้องการจำเป็น การกำหนดสมรรถนะสำคัญของนักศึกษาครู การออกแบบองค์ประกอบของหลักสูตร การพัฒนาโมดูลการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการฝึกปฏิบัติและการประเมินผลตามแนวทางฐานสมรรถนะ

ภาพที่ 1 หลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

1) ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สะท้อนว่า สมรรถนะครูประถมศึกษาที่จำเป็นในปัจจุบัน ประกอบด้วย 10 สมรรถนะ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการและพัฒนาตนเอง (2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) ความสามารถในการปรับตัว (4) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (5) การจัดการเรียนรู้ (6) การบริหารจัดการห้องเรียน (7) การวิจัย (8) การพัฒนาผู้เรียน (9) ภาษาและเทคโนโลยี และ (10) การถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้ ผลการสังเคราะห์ยังพบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไป ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี (4) การจัดบรรยากาศและความปลอดภัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ (5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความรู้หลักสูตรเนื้อหา และการจัดการเรียนรู้ของครู (2) การวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ (3) การบูรณาการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (5) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (6) การจัดสื่อ เทคโนโลยี และทรัพยากรการเรียนรู้ (7) การประเมินผลการเรียนรู้ และ (8) การสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม เมื่อสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้วิจัยจึงกำหนด กรอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษา จำนวน 7 ด้านเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ (1) ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรฐานสมรรถนะ (2) การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ (3) รูปแบบ วิธีการ เทคนิค และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (4) สื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ (5) การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (6) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และ (7) การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการระดับประถมศึกษา

2) ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นหลักสูตรฝึกอบรม ใช้เวลา 78 ชั่วโมง รวม 14 วัน จัดเป็น 7 โมดูล ซึ่งพัฒนาขึ้นตามกรอบสมรรถนะที่สังเคราะห์ได้ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการประเมินแบบมาตราส่วนค่า ผลการประเมินพบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรและโมดูลการเรียนรู้โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.36$) และ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.36$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นมาของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา สื่อ และแนวทางการวัดและประเมินผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ขณะที่ผลการประเมินรายโมดูลพบว่า โมดูลที่ 1 โมดูลที่ 5 และโมดูลที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนโมดูลที่ 7 ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มข้นของกิจกรรมภาคปฏิบัติ รวมทั้งข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบริบทในการนำหลักสูตรไปใช้จริง

อภิปรายผล

1) การสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านสมรรถนะครูประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นในปัจจุบันครอบคลุมทั้งมิติส่วนบุคคล วิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทครูในศตวรรษที่ 21 มิได้จำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องเป็นผู้ออกแบบและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนแบบองค์รวม ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะครูยุคใหม่ที่เน้นการบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อการปฏิบัติงานจริง (OECD, 2019) รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู และแนวทางการพัฒนาครูของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ (คุรุสภา, 2564) ในทำนองเดียวกัน การที่ผลการวิจัยระบุองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทั้งในระดับทั่วไปและระดับครูประถมศึกษา แสดงให้เห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Learning) และการออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (UNESCO, 2021; Darling-Hammond et al., 2020) โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อบริบทประถมศึกษา เนื่องจากผู้เรียนวัยนี้ต้องการการดูแลทั้งด้านวิชาการ สังคม และอารมณ์ควบคู่กัน (NAEYC, 2020)

2) การสังเคราะห์กรอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาครู ถือเป็นข้อค้นพบที่มีนัยสำคัญ เนื่องจากการเชื่อมโยงแนวคิดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการจัดลำดับจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ไปสู่การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบหลักสูตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-Based Education) และแนวคิดการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถแสดงสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริง (Biggs & Tang, 2011; Wiggins & McTighe, 2020) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (OECD, 2019) ยิ่งไปกว่านั้น โครงสร้างสมรรถนะที่เน้นการฝึกปฏิบัติยังสะท้อนแนวคิดการผลิตครูฐานปฏิบัติ (Practice-Based Teacher Education) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการสอนจริงในชั้นเรียน (Darling-Hammond, 2021) ทั้งนี้ ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ระบุว่านักศึกษาครูบางส่วน “เข้าใจแนวคิดแต่ยังไม่คล่องในการปฏิบัติ” ยิ่งตอกย้ำความจำเป็นของหลักสูตรที่เน้นการฝึกปฏิบัติและการสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบ

3) การประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเชิงระบบที่เน้นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร (Ornstein & Hunkins, 2018) โดยเฉพาะด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา สื่อ และการวัดประเมินผล ซึ่งสะท้อนความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรกับกรอบแนวคิดฐานสมรรถนะ กล่าวคือ แม้ผู้ทรงคุณวุฒิจะเห็นถึงความสำคัญของภาคปฏิบัติ แต่ระดับความเป็นไปได้อาจถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขเชิงบริบท เช่น เวลา ทรัพยากร ความพร้อมของโรงเรียนเครือข่าย และระบบพี่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้าน

การผลิตครูที่ชี้ว่าการจัดประสบการณ์ภาคสนามเป็นองค์ประกอบที่มีคุณค่าสูง แต่มีความซับซ้อนในการดำเนินการ (Darling-Hammond, 2021) ผลการวิจัยครั้งนี้จึงยืนยันว่า การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษา ควรดำเนินการในลักษณะหลักสูตรแบบโมดูลที่ยึดผลลัพธ์สมรรถนะเป็นฐาน เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง และใช้กลไกสำคัญ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติ การโค้ช และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อให้การผลิตครูสามารถตอบสนองต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (UNESCO, 2022)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันผลิตครูควรนำกรอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงบูรณาการ 7 ด้านไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
2. คณะครุศาสตร์สามารถประยุกต์ใช้หลักสูตรฝึกอบรมแบบโมดูลที่พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาครูและครูประจำการ โดยเน้น Practice-Based Learning ควบคู่ PLC และ Coaching & Mentoring
3. สถานศึกษาเครือข่ายควรใช้กรอบสมรรถนะดังกล่าวเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
4. หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนทรัพยากรและระบบที่เอื้อในโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการฝึกปฏิบัติจริงตามแนวคิดฐานสมรรถนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อศึกษาประสิทธิผลในบริบทที่แตกต่าง
2. ควรมีการศึกษามลกระทบระยะยาวของหลักสูตรต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของบัณฑิตครูเมื่อเข้าสู่การปฏิบัติงานจริง

เอกสารอ้างอิง

- คุรุสภา. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนัท ธาตุทอง. (2550). *การพัฒนาหลักสูตร*. เพชรเกษมการพิมพ์.
- ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (2565, 20 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 139(173).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน (O-NET)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2561–2562*. פרקหวาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564ก). *เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา SDG 4 กับการพัฒนาการศึกษาไทย*. פרקหวาน.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564ข). รายงานการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะสำหรับครูผู้สอน. พริกหวาน.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Beach, D. S. (1970). *Personnel: The management of people at work* (2nd ed.). Macmillan.
- Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for quality learning at university* (4th ed.). Open University Press.
- Darling-Hammond, L. (2021). *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. Jossey-Bass.
- Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2020). *Effective teacher professional development*. Learning Policy Institute.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- National Association for the Education of Young Children. (2020). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8* (4th ed.). National Association for the Education of Young Children.
- OECD. (2019). *The future of education and skills: Education 2030*. OECD Publishing.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum: Foundations, principles, and issues* (7th ed.). Pearson.
- Singh, K. (2010). Creating your own qualitative research approach: Selecting, integrating and operationalizing philosophy, methodology and methods. *Vision*, 14(2), 132–146. <https://doi.org/10.1177/097226291001400207>
- UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- UNESCO. (2022). *Transforming education from within: Current trends in competency-based approaches*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Wiggins, G., & McTighe, J. (2020). *Understanding by design* (Expanded 2nd ed.). ASCD.